

İÇİNDEKİLER

ÖNSÖZ	V
İÇİNDEKİLER.....	VII
KISALTMALAR.....	XIII
§1. Giriş	1
I. Konunun Önemi.....	1
II. Konunun Sınırlandırılması ve Takdimi.....	3

BİRİNCİ BÖLÜM İŞ MÜCADELESİ KAVRAMINA İLİŞKİN GENEL ESASLAR

§2. İş Uyuşmazlığı Kavramı ve Türleri	7
I. Genel Olarak.....	7
II. Bireysel -Toplu İş Uyuşmazlığı.....	10
§3. İş Uyuşmazlıklarının Çözüm Yolları	15
I. Genel Olarak.....	15
II. İş Uyuşmazlıklarının Barışçı Yollarla Çözümü	16
III. İş Uyuşmazlıklarının Mücadeleci Yollarla Çözümü.....	18
1. İş Mücadelesi Kavramı	18
2. Dirlik Borcu (Barış Borcu).....	21
3. İş Mücadelesinin Unsurları	26
a. Mücadelenin Taraflarının İşçi ve İşveren Olması	26

b. Toplu Hareketlerle Çalışma Barışının Bozulması	28
c. Belirli Bir Amacın İzlenmesi.....	29
4. İş Mücadelesinin Çeşitli Açılardan Sınıflandırılması	31
a. Mücadele Hareketinin Başlangıcı Çerçevesinde Yapılan Ayrım.....	31
b. Mücadelenin Hukuka Uygunluğu Çerçevesinde Yapılan Ayrım.....	33
c. Mücadele Araçlarının Tipik ve Atipik Olarak Nitlendirilmesi Çerçevesinde Yapılan Ayrım	34

İKİNCİ BÖLÜM

İŞ MÜCADELESİNDE DENGE VE DEVLETİN TARAFSIZLIĞI İLKESİ

§4. İş Mücadelesinde Denge İlkesi (“Arbeitskampffparität”)	39
I. Terminoloji	39
II. Kapsam	43
III. İş Mücadelesi Araçlarının Uygulanması Bakımından Denge İlkesi..	45
IV. Denge İlkesinin Türk Toplu İş Hukuku Çerçevesinde Değerlendirilmesi.....	48
§5. İş Mücadelesinde Devletin Tarafsızlığı İlkesi (“Staatliche Neutralität”)	57
I. Devletin Tarafsızlığı İlkesinin Anlamı ve Denge İlkesi ile Bağlantısı.....	57
II. Devletin Tarafsızlığı İlkesinin Türk Toplu İş Hukuku Çerçevesinde Değerlendirilmesi.....	60

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM
İŞ MÜCADELESİNDE ÖLÇÜLÜLÜK ve SON
ÇARE (ULTİMA RATIO) OLMA İLKESİ

§6. İş Mücadelesinde Ölçülülük İlkesi	
(<i>“Verhältnismäßigkeitprinzip”</i>)	67
I. Terminoloji	67
II. İş Mücadelesi Araçlarının Kullanılması Bakımından Ölçülülük İlkesi	68
1. Alman Hukuku’nda	68
2. Kamu Yararının Korunması Bağlamında Değerlendirilmesi.....	75
a. “Temel Hizmet (Essential Services)” ve “Asgari Hizmet (Minimum Services)”	75
b. Grev Hakkının Kötüye Kullanılması	84
3. Diğer Ülke Hukukları’nda.....	87
III. Avrupa Adalet Divanı’nın “Viking” ve “Laval” Kararları Çerçevesinde Şekillenen Toplu Eylemlerde Ölçülülük Denetimi	92
IV. Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi’nin Grev ve Diğer Eylem Türlerine Yönelik Geliştirdiği Ölçülülük Denetimi	99
V. Türk Hukuku Bakımından Toplu Eylem Hakkı ve Farklı Eylem Türlerine Yönelik Ölçülülük Denetimi.....	108
1. Elverişlilik Alt İlkesi Çerçevesinde Yapılacak Denetim	112
2. Gereklilik Alt İlkesi Çerçevesinde Yapılacak Denetim	122
3. Oranlilik (Dar Anlamda Ölçülülük) Alt İlkesi Çerçevesinde Yapılacak Denetim	125
a. Eylemin Süresi Bakımından Değerlendirme	129
b. Eylemin İşverene Özel Olarak Zarar Verme Kastı İçermemesi Bakımından Yapılan Değerlendirme.....	134
c. Eylemin Ortaya Çıkardığı Zarar Bakımından Değerlendirme	135
§7. İş Mücadelesinde Son Çare Olma (<i>“Ultima Ratio”</i>) İlkesi	138
I. Terminoloji	138

II. Uyarı grevi ve “Ultima Ratio” İlkesi	142
III. Toplu Görüşme Olanaklarının Tüketilmesi.....	147
IV. Grev Oylaması ve “Ultima Ratio” İlkesi	149
V. Mücadeleye Başvurulmadan Evvel Barışçı Çözüm Yollarının Tüketilmesi Gerekliliği	156

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

İŞ MÜCADELESİ ARACINI SEÇME SERBESTİSİ İLKESİ: ATİPİK (YADSINAN) MÜCADELE ARAÇLARI

§8. İş Mücadelesi Aracını Seçme Serbestisi İlkesi (“Arbeitskampfmittelfreiheit”)	163
I. Terminoloji	163
II. Uluslararası Belgeler ve Denetim Organlarının Grev Başta Olmak Üzere Farklı Eylem Türlerine Yönelik Yaklaşımı	165
1. Uluslararası Çalışma Örgütü’nün Yaklaşımı	166
2. (Gözden Geçirilmiş) Avrupa Sosyal Şartı ve Avrupa Sosyal Haklar Komitesi’nin Yaklaşımı	169
3. Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi ve Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi’nin (AİHM) Yaklaşımı.....	173
4. Çalışanların Sosyal Haklarına Dair Topluluk Şartı’nın Yaklaşımı	191
5. Avrupa Birliği Temel Haklar Şartı’nın Yaklaşımı	191
6. Birleşmiş Milletler Belgeleri’nin Yaklaşımı.....	193
a. İnsan Hakları Evrensel Bildirgesi.....	193
b. BM İkiz Sözleşmeleri.....	194
III. Toplu Eylem Hakkının Türk Hukuku Bakımından Anayasa md.90 Çerçevesinde Kabulüne Yönelik Yaklaşımlar	197
IV. Olması Gereken Hukuk (“De lege Ferenda”) Bakımından Türk Toplu İş Hukuku Sisteminde Mücadele Aracını Seçme Serbestisi İlkesi	208

V. Klasik Yahut Tipik İş Mücadelesi Araçları Olarak Grev ve Lokavt..	211
1. Tipik Bir İş Mücadelesi Aracı Olarak Grevin Hukuki Tanımı ve Unsurları.....	211
2. Grev Olarak Vasıflandırılacak Eylemler ve Niteliği	214
3. Grevin Çeşitli Açılardan Sınıflandırılması.....	225
a. Vahşi Grev	225
b. Dayanışma Yahut Sempati Grevi	229
c. Gösteri Grevi/Mücadele Grevi.....	237
d. Kısmi Grev/Dönen Grev/Nöbetleşe Grev	245
e. Siyasi Grev.....	250
4. Tipik Bir İş Mücadelesi Aracı Olarak Lokavt	257
VI. Atipik (Yadsinan) Mücadele Araçları (“Atypische Arbeitskämpfungsmittel”)	265
1. Flashmob	265
a. Yerel Mahkemelerin Yaklaşımı	266
b. Federal İş Mahkemesi ve Federal Anayasa Mahkemesi'nin Yaklaşımı	269
c. Doktrinde İleri Sürülen Görüşler	271
2. Toplu Vizite Eylemleri	278
3. Bilgi ve İletişim Teknolojileri Aracılığıyla Yürütülen Sanal Eylem Türleri.....	283
4. İş Yavaşlatma	288
5. İşin Aşırı Titizlikle Yahut Aşırı Kurallı İfa Edilmesi	293
6. İşyeri İşgali/Picketing/İşyerini Terketmeme	295
7. Boykot	307
8. İşverenin Sahip Olduğu Atipik Bir Mücadele Aracı Olarak Grev Kıırma Primi (“Streikbruchprämie”)	312
§9. Sonuç ve Değerlendirme	319
KAYNAKÇA	327